

Osebne zadeve

—i V V. položajno skupino je napredovala: Marija Ramovž iz Ljubljane.

—i V VI. položajno skupino so napredovali: Franja Galovič, Trbovlje; Ljudmila Glinšek, Rog. Slatina; Mihaela Godnik, Smarje; Vanda Deu, Trbovlje; Marija Drogenik, Dev. Mar. v Polju; Rozalija Igljič, Smartno pri Litiji; Ana Lah, Negova; Hilda Nedeljko, Glinca; Hilda Ahčin, Ig; Silvester Perhauč, Polica; Darinka Turk, Trbovlje; Rudolf Rabič, Stari trg; Marija Vider v Ljubljani; Marija Brunar v Zužemberku; Karel Sancin, Brežice; Janko Zihler, Škofja Loka; Justina Frece, Tržič; Franc Kos v Bunah; Marija Trost, Borovnica; Elizabeta Kolnik, Limbuš; Jožefa Karničnik, Sv. Križ; Marija Jelušič, Trbovlje; Natalija Suhadolc, Ljubljana; Stane Gajšek, Kostanjevica; Srečko Gostinčar, Poljane; Rafael Rihard, Trbovlje; Franc Remškar, Presejce; Anton Podboršnik, Zreče; Drago Predan, Mozirje; Josip Pohar, Št. Ilj; Anton Šušter, Št. Ilj; Stanislava Mater, Dobrava; Vladislav Martelanc, Črnomelj; Anton Mihlec, Pobrežje; Antonija Lušin, Slov. Bistrica.

—i V VII. skupino so napredovali: Evgenija Bizjak, Babino Polje; Pavla Kosmač, Luče; Ludovik Mašal, Luče.

—i V VIII. skupino so napredovali: Ma-

rija Zaven, Slivnica pri Mariboru; Roman Košutnik, Sv. Kungota.

—i V IX. skupino so napredovali: Marija Gorišek, Crna; Ernest Lah, Pokorna; Henrika Nepuzan, Blanca; Angela Dular, Lukovica; Marija Gosa, Sv. Vid pri Logatcu; Frančiška Domiher, Sv. Miklavž; Otmar Duh, Solski Cirkovci; Pavlina Eržen, Reteče pri Škofji Loki; Helena Jelšek, Sv. Križ pri Kostanjevici; Irma Košuta, Sv. Ana v Slov. goricah; Alojzija Martinčič, Smihel nad Mozirjem; Matilda Matkovič, Sv. Ana v Slov. goricah; Marija Merzelj, Sv. Katarina nad Trbovljami; Emilija Pernat, Ptujška gora; Stanislav Pečovnik, Fram; Marija Solar, Zagradec; Avgust Kopriya, Polenšak; Neža Dremelj, Toplice; Tea Šaubah, Jarenina; Ivana Sluga, Kopanje; Terezija Koncilja, Svetinje; Vladimira Erhar, Ojstrica; Lavrič Ljudmila, Rovte; Ivan Lokovšek, Guzelj; Ivan Šuman, Makole; Marija Domiter, Markovce; Jožefa Igljič, Raka; Marija Fabiani, Jarenina; Marjeta Rauh, Hotič; Jakob Ušeničnik, Cerklje; Josip Slomšek, Gornji grad; Marija Letiš, Gornja Lendava; Ljudmila Močnik, Ruše; Ljudmila Gerželj, Dora; Marija Grzinič, Zužemberk; Anka Zmavc v Lehnu; Vida Koželj, Krka; Anton Kopčavar, Železniki; Hermina Ločičnik, Dobrovnik; Ana Sotlar, Sv. Jedert; Janez Tropnik, Otok Babina Polica.

Iz listov

—i Rodnost v Jugoslaviji. Revija »Socialni arhiv« objavila v zadnji številki podatke o številu rojstev v Jugoslaviji v razmerju s številom prebivalstva. Po teh podatkih, ki upoštevajo zadnja tri leta (pred ustanovitvijo banovine Hrvatske), je prišlo na 1000 prebivalcev v vrbaski banovini 47,8, v drinski 43,3, v vardarski 42,9, v primorski 36,5, v moravski 34,1, v zetski 33,6, v savski 29,4, v dunavski 27,2 in v dravski 26,7 rojstev na leto. Slovenija je torej glede rodnosti najslabša, siromašna vrbaska banovina pa najboljša. Slabše od Slovenije je samo še upravno področje mesta Beograda, ki izkazuje na 1000 prebivalcev samo 19 rojstev na leto.

—i Slovenska krajina. — Pomanjkanje učiteljstva je precej občutno v naši Krajini, saj primanjkuje okrog 40 učiteljev. Ni pa tu vzrok to, da v našo Krajino ne bi hoteli iti učitelji, ampak zelo neurejene razmere. Tako je naša pokrajina na enem najslabših mest glede stanovanj za učitelje. Zaradi tega se mora naše učiteljsko stiskati po nezdravih stanovanjih in še pri teh mu velikokrat grozi deložacija, ali vsaj odpoved. Kako se naj n. pr. učiteljska družina čuti vsaj v stanovanju zadovoljno, ako ne ve ne ure ne dneva, kdaj bo morala pobrati šila in kopita ter iti na prejšnji iskat si stanovanja. Tako so učitelji sami prisiljeni, da silijo ven iz naše pokrajine in si poiščejo primerne šole s stanovanjem, kjer jim ni treba vsak trenutek pričakovati odpovedi stanovanja. Res je, da je to eden glavnih vzrokov, zakaj je pri nas pomanjkanje učiteljskih moči. »Slovenec« 19. I.

—i Pohod mehiških učiteljev v glavno mesto. Mexico City, 23. nov. — Po štiritredenski stavki učiteljev je bilo naznanjeno, da bodo stavkarji organizirali gladovni pohod iz Toluca v glavno mehiško mesto prihodnji teden, da tako protestirajo proti guvernerju. V stavki je zavojevanih 12.000 učiteljev. Konflikt je nastal, ko je bila zahteva glede zviša-

Mladinska matica

—mm Šesta številka »Našega roda« izide 30. januarja t. l. Ekspedit se bo vršil 30. in 31. t. m. tako, da bo 1. ali 2. februarja že na šolah. Številka bo posvečena Francetu Bevku in bo prinesla tudi odlomek iz nove, še ne objavljene Bevkove mladinske povesti.

—mm Poverjenike obveščamo, da je druga številka »Našega roda« popolnoma pošla. Novi naročniki torej ne morejo dobiti več celotnega letnika lista in jim zato odštejemo pri naročnini 3 din.

—mm Seja Mladinske matice bo v petek, 24. januarja t. l., ob 20. uri.

—mm O 5. številki »Našega roda«, ki je posvečena Cvetku Golarju, je izšla krajša ocena v »Jutru« z dne 21. jan. t. l.

—mm Ribičičevega »Miškolina«, ki je izšel pred kratkim tudi v hrvaškem prevodu, je dramatičar pisatelj Jože Kranjec za lutkovno gledališče.

—mm Daljši razgovor s Seliškarjem je pričela v »Novostih« v Zagrebu z dne 5. jan. t. l. Ruža Petelinova. Tu govori Seliškar tudi o svojih mladinskih stvareh, predvsem o »Rudiju«, »Bratovščini Sinjega galeba« in o »Janku in Metki«, to je o knjigah, ki so izšle v založbi Mladinske matice. Pri-

nja plače zavrjnena. — Ameriška »Prosveta« 25. nov. 1940.

—i Nemški Kulturbund o naših šolah. V Odzaci v Sremu so te dni slovesno odprli nemško otroško zabavišče. Pri tej priliki je bila velika slovesnost, na kateri je govoril tudi dr. Maurus, načelnik kulturnega oddelka nemškega Kulturbunda. Ta je v svojem govoru naglašal, da je pouk v naših šolah nesodoben ter ga je treba preosnovati že v zabavišjih ter otroških zavetiščih. Taka reformirana vzgoja in pouk bosta urejena že v tistih otroških zabaviščih, ki jih zdaj ustanavlja nemški Kulturbund. »Slovenec« 16. I.

—i »Prostozidarstvo« je naslov daljše razprave v Domoljubu 15. I., v kateri se čita tudi sledeče: »Še največji pa je vpliv prostozidarstva na našo prosveto. To ministrstvo je imela framonerija do nastopa Koroščevega prosvetnega ministrstva izključno v svojih rokah. Framonstvo je skrbelo, da je tako na univerze kakor na gimnazije ter na učiteljske spravljalo svoje ljudi, ki so izvajali vzgojo mladine po prostozidarskih načelih. V framonem smislu so bili prirojeni učbeniki za naše ljudske in srednje šole. Škoda, ki jo je pri nas povzročilo framonstvo, tako na političnem, kakor tudi na kulturnem, zlasti pa na verskem polju, je neprecenljiva.«

—i Cene v Sloveniji so od avgusta 1939 do decembra 1940 zvišale za 60 odstotkov. Za koliko pa plače, zlasti pri državnih uslužbencih? »Domoljub« 15. I.

—i »Jutro« z dne 19. jan. in »Večernik« z dne 18. jan. ponatiskujeta odlomek iz uvodnika v »Učiteljskem tovarišu« z dne 16. januarja »Ureditev našega gmotnega položaja je že skrajna potreba.«

—i »Slovenec« z dne 22. jan. prinaša pod naslovom »Jugoslavanski šolski tečaj v Argentini« poročilo o našem šolstvu v tem kraju.

občene so ob tej priliki tudi nekatere ilustracije iz »Bratovščine« in iz »Janka in Metke«.

—mm Na literarni natečaj Mladinske matice za realne knjižice je prejelo tajništvo v predpisanem roku 6 rokopisov. Po delu literarnega odseka bo priobčen izid tega literarnega natečaja v »Učiteljskem tovarišu« in v dnevnem časopisu.

Učiteljski pravnik

—š Vprašanje iz Š. S katerim zakonom je določeno napredovanje šolskih tajnikov samo od IX. do VI. položajne skupine in ne od IX. do V. položajne skupine kot za ostalo učiteljsstvo?

Odgovor? Z uredbo o ureditvi ministrstva za prosveto. Službeni list kos 61 z dne 31. julija 1937.

ZAMENJAM

mesto na šestrazrednici, 10 km od železnice, srez Logatec, z mestom ob železnici ali blizu. Ponudbe pod »Blizu Ljubljane« na »Učiteljski tovariš«.

Stanovska organizacija JUU

Dabla

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo imelo zborovanje 8. februarja ob 9. uri v dvorani »Zveze gospodinje« — Gradišče 14. Poročilo članov uprave bo sledilo predavanje: »Risanje v sodobni šoli«, ki ga bo imel ravnatelj mešč. šole na Rakeku, g. Viljem Kunst. Tretja točka dnevnega reda: Slučajnosti. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH bo imelo redno zborovanje v soboto, dne 8. februarja ob 10. uri v Šmarju pri Jelšah. Poleg običajnih točk je na sporedu pedagoško predavanje tov. Miloša Lednika. Polnoštevilno udeležbo pričakuje odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠOSTANJU zboruje v soboto 25. t. m. v Velenju ob 9.30. uri. Predava tov. Kavčič, šolski upravitelj v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu. — Čas zateva polnoštevilno udeležbo! — Odbor.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK je zborovalo dne 14. decembra 1940 v Zužemberku. Kljub zimi in mrazu je bila ude-

ležba še kar lepa. — Prav ob otvoritvi našega zborovanja je dospela žalostna vest o nenadni smrti slovenskega narodnega voditelja, soustanovitelja Jugoslavije in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca, ki se ga je tov. predsednik spomnil s toplimi besedami. Globoko pretreseni ob toliki izgubi so zaklicali zborovalci velikemu pokojniku trikratni slava. — Nato so podali društveni funkcionarji svoja letna poročila. Tovariš predsednik je poročal o poteku banovinske skupščine, ki se je v tudi sam udeležil ter očrtal splošen položaj v društvu. Tov. tajnica pa je podala pregled društvenega dela v minulem poslovnem letu. Tov. blagajničarka pa je poročala o stanju blagajne ter opozorila nekatere zamudnike na njihovo dolžnost. Vsa poročila so bila sprejeta soglasno. Nato je predaval tov. Jože Perko iz Smihela o gospodarski vzgoji in delu v višji ljudski šoli. Po zanimivem predavanju se je razvila živahna debata, ki so v njo posegli zlasti tov. Ravbar, Marvar in drugi. Prav lepa hvala tov. Perku za trud in dobro voljo! — Prihodnje zborovanje se bo vršilo mesca marca v Zužemberku.

Fr. Mervar, t. č. predsednik. Rafaela Hrovatova, t. č. tajnica.

Novosti na knjižnem trgu

—k Rudolf Kresal: Vejiča španskega bezga je obširna knjiga deloma že objavljeneh črtic, ki jih je pisatelj zbral pod gornjim naslovom v tej knjigi, ki je izšla ob koncu leta. Vsebinska knjige je razdeljena na štiri dele: Večne poti (štiri črtice), Dom (šest črtic), Vojna (tri črtice) in Andrej (z desetimi črticami). Ker obsega knjiga 296 strani, je v njej dovolj gradiva, da spozna čitatelj avtorja obširnega romana »Študenta Stefanca«. Na žalost mi je prostor omejen in mi ni mogoče na tem mestu obširneje pisati o »Vejiči španskega bezga«, ki jo bo vzel vsak ljubitelj lepe knjige z veseljem v roko. V tej knjigi se ne rešujejo veliki problemi, marveč se prikazuje v pretresljivih slikah trdo življenje, kakor je šlo skozi pisateljevo oko in srce. Koga bi ne ganila črtica o dekletu iz tovarniške ulice? Črtica »Meksikajnar Peter« bi tudi na učence iz osnovne šole napravila — pravilno podana — mogočen in neizbrisen spomin. Prav tako tudi črtica »Matija Bulca«. Črtice v poglavju »Andrej« — pisatelj jih imenuje fragmente o izgubljenem človeku — so težje čtivo, ki pa je pisano zelo občuteno ter je psihološko dobro podano in utemeljeno. Knjiga dokazuje, da je napisana z veliko skrbjo in ljubeznijo. Jezik je lep in slog uglajen. Kako zna pisatelj slikati v jedrnatih stavkih, nam kaže črtica »Noč na postaji«. Knjiga zasluži, da jo tovariši postavijo v svojo knjižnico, kjer bi je ne smeli pogrešati. Ilustracije so delo N. Pirnata, okusen osnutek za platnice pa Fr. Škodlarjev, ki pa ni porabil motiva večje španskega bezga, kar bi se morda tudi dalo storiti. K. Širok.

—k Alojz Gradnik: Zlata lestva. Pesmi. Založila Narodna tiskarna v Ljubljani 1940. Strani 112. Cena v platno vezani knjigi 50 din, polsunje 79 din, celo usnje 100 din. Za Ottonom Zupančičem najboljši oblikovalec slovenske besede v poeziji nam je podaril novo zbirko svojih pesmi, novo zbirko mojstrsko izoblikovanih krepkih — sodobnih misli. V petih delih: Reka življenja — Napisj za mesec — Nova Golgota — Blizu zemlje — Blizu neba se zrcali neizbrpni vir Gradnikove poezije. Duh časa vpliva tudi nanj — tudi na njegovo poezijo. — Nova Golgota je odraz današnjega časa, in se začneja s sledečimi verzji:

Črni dež na zemljo lije, lije,
Črne ptice letajo po zraku.
Črne zvezde sijajo na nebu.

Na drugem mestu se v teh verzih odraža dejanje:

Črne ptice žrejo sad in žito,
praznično vse skednje in omare,
črne zvezde netijo požare.

V pesmi Kajn iz istega ciklusa govori Kajn Ablu:

... Večno proklet
vzmemirjam, pustošim, razkrajam in rušim tvoj svet.
Še vedno ubijam te v Afriki in Palestini,
na severu, jugu, na vzhodu, zahodu Evrope,
v Mongoliji v klavnico gnal tvoje verne sem trope,
moril sem v Turčiji jih, Indiji, Rusiji, Kini.
In konec ne bo. Dokler rod tvoj na svetu bo živ,
ga dalje preganjal, ubijal bom, klal in moril.

Trde besede krute sedanosti se prelivajo v najlepšo lirčno milobo tudi v ostalih delih in skoraj iz vseh pesmi zveni resnoba in teža današnjih dni.

—k Alojz Gradnik: Italijanska lirika. Založila Umetniška propaganda, Ljubljana 1940. V knjigi, obsegajoči 391 strani, nam podaja Gradnik antologijo italijanske lirike v slovenskem prevodu. V tej antologiji, ki so v njej zastopani prav vsi priznani italijanski poeti, je orisan razvoj italijanske lirike. Začenja se s sv. Franciškom Asiškim in preko pesmi Danteja in Petrarke in mnogih drugih starejših priznanih pesnikov prehaja do novejših in s tem ustvarja nekaj celosten pregled tega pesništva. Sicer ta pregled ne more biti popoln, kajti zastopanih je v njem nad 80 italijanskih pesnikov z eno, dvema, tremi, nekateri tudi z več pesmimi, toda Gradnik nas s svojim mojstrskim prevodom seznanja z deli najmarkantnejših pesnikov italijanskega naroda. Knjiga vsebuje tudi kratke informativne beležke o pesnikih po časovnem redu in pa uvod, ki ga je spisal B. Borko.

—k Sveznadar je naslov majhni knjižici žepnega formata, ki jo je sestavil novinar in publicist Joso Lakatoš. Na 224 straneh vsebuje najvažnejše podatke iz zemljepisja, narodopisja, prebivalstva vseh mest — prebivalstva posameznih držav, poljedelstva, rudarstva in industrije, prometa, trgovine itd. Cena priročni knjižici je din 20.—.

TELEFUNKEN

Modeli za 1941

Popularni Telefunken-ov super 054 GWK

To je popoln super z novimi jeklenimi elektronkami. Nove »U« elektronekne prihranijo mnogo toka, ne da bi zmanjšale učinek kakovosti.

Din 3700.—

054 GWK

Telefunken-ov velesuper 076 WK/GWK

Velesuper z ogromno rezervno energije. Opremljen je s 6 jeklenimi elektronkami. Ima 8 vglasilnih krogov, dvojno prestavo za iskanje postaj, magično oko in NAWI-membrano.

Din 5700.—

076 WK/GWK

Telefunken-ov specialni super 065 WK/GWK

Koncertni super s 5 jeklenimi elektronkami, 6 vglasilnimi krogi in z magičnim očesom. Aparat ima veliko rezervno energije ter izborno izravnavo fadingsov. Elegantna kasetna iz orehovine.

Din 4800.—

065 WK/GWK

Telefunken-ov največji super D 707 WKK

Razkošni super s 7 jeklenimi elektronkami in 7 vglasilnimi krogi. Predstopnja s posebnim vhodnim krogom. Ima napravo za avtomatično nastavitve postaj s 10 tipkami ter dvojne kratke valove od 13,7 m dalje. Opremljen je z vsemi tehničnimi odlikami. Izhodna energija 8 vatov.

Din 8650.—

D 707 WKK

„RADIO“, družba z o. z. v LJUBLJANI

Zimski plašči,

kostumi, kompleji,
obleke in bluže
samo zadnje novosti
v največji izbiri pri

Elite

Prešernova ulica 7-9
Ljubljana